RAMAZAN EĞLENCELERİ BÜYÜK RAĞBET GÖRÜYOR

AKŞAM
İLÂVEDİR, AYRICA PARA İLE SATILMAZ

Resimler: Yurdaer ACAR
Röportaj: Doğan PÜRSÜN

Ramazan geceleri, «Eski İstanbul'un» en renkli zamanı idi. Veznecilerden, Fatih'e kadar uzanan iki kilometrelik yol, eğlence yerlerinin yayıldığı alandı. Şehzadebaşına «Direklerarası» ismi verilir, karşılıklı mermer sütunlar ayrı bir özellik getirirdi.

İftar bitince, Direklerarasında, neş'e başlar, Teravih namazından sonra ise İstanbul'un çeşitli semtlerinden akın akın gelenlerle dolardı. Halkın, en büyük eğlencesi Orta Oyunu olurdu. Bunun yanında karagöz ve kukla ile eğlenmeye çalışılırdı. Orta Oyunu son derece basitti. Bir paravana ile dekor hazırlanır, zurna ile de oyuna başlanırdı. Oyun havası çalınırken, oyuncular çıkar ve belli oyunları oynarlardı.

Yeniköy'de bir gazinoda seyrettiğimiz en geniş bir ramazan eğlencesi, anlatıla anlatıla bitirilemiyor, «Direklerarası» kadar zengin değildi. Ancak, eski günleri, geri getiriyor ve tarihi eğlenceleri yaşatıyordu.

Yeni İstanbul'un ramazan eğlencesi, karagöz ile başlamıştı. Hayali Osman'ın kurduğu perdeden, Karagöz, meraklıları selâmlarken, eski nükteleri tekrarladı.

Ramazanın şarkıcısı ise Abdullah Yüce idi. Siyah üzerine beyaz sim işlemeli, kırmızı yakalı kaftanı ile sahneye çıkan şarkıcı, saz heyetinin önüne bağdaş kurmuş oturmuş, elinde 33 lük kehribar tesbihi ile şarkıyı okumuştu. Eski, bir meclis şarkısında, Yüce, şöyle diyordu:

«Evvelce Hüdayi tanımış olmasa kalbim,
Vallahi Güzel, sen benim Allahım olurdun.»

Gazino, ramazan eğlencelerini sarayda hazırlananlara örnek olarak almış. Nitekim, sazendeleri ile sahneyi alan Belca Yazıcı'nın ilk sözü «Canım, devletlüm, bizlerden hoşlanırsanız, mes'ut edersiniz» oldu. Bütün saz ekibi genç kızlardı. Belca Yazıcı onları eski günlerin sözleri ile tanıttı:

«İşte devletlüm, Saliye Cariyeniz, Neval Kardeşler, cariyeleriniz, Nihal Cariyeniz, Çifte Çerkez cariyeleriniz, Güzeller güzeli, servi endam Kemani cariyeniz.»

Ramazan eğlencesinin en beğenilen bölümü, bu oldu. Ramazanı müzikle karşılayıp, övdüler, övdüler...

«Ramazan ne büyüksün sen,
11 ayda birsin sen
O mübarek yüzünü bize her yıl göstersen,
Kahvenin fincanları, gel kaldır günahları
Sefa geldin hoş geldin, 11 ayın sultanı»

Karagöz seyredilmiş, şarkılar dinlenmiş, sıra orta oyununa gelmişti. Karagöz ve Hacivatın görüntüleri ile süslenmiş, sahnede İsmail Dümbüllü ve arkadaşları «Duvak Düştü» orta oyununu oynadılar.

Ramazan geceleri, eski İstanbul'da zevk ve neşe içinde geçerdi. «Direklerarasında» orta oyunu, karagöz ve kukla oynanırdı. Teravih namazından sonra, İstanbul'lular akın akın, Direklerarasına gelir ve eğlenirlerdi.

★

Bugün ise, Ramazan eğlenceleri, birkaç gazinonun programından ileri gitmiyor. Bu eğlencelerde, karagöz oynatılıyor, şarkı söyleniyor, kadınlardan kurulu bir saz heyetinin fasıl şarkılarından sonra da orta oyunu temsil ediliyor. Fotoğraflarda (yukarda), bayanlardan kurulu eski kıyafetlere bürünmüş saz heyeti, (yanda) ve (aşağıda) orta oyununda İsamil Dümbüllü ve arkadaşları görülüyor.

DÜMBÜLLÜ YİNE GÖZDE

BİR HİKAYE

Blöf

BOYD Howett ağır dalgıç elbisesiyle, köpeğiyle aralı merdivenin basamaklarından aşağı doğru ağır ağır kayarken içinde garib bir his vardı. Carson'un, yılışık bir tavırla Leila'nın omuzuna dokunuşu, kısa küstahça bakışlarındaki mana, hiç de hoşuna gitmemişti. Hint Denizinin mavi sularında berrak kabarcıklar bırakarak batan dalgıç elbisesi içinde Howett'in zihnini hep bu düşünce işgal ediyordu.

mikrofondan Carson'un alaylı sesi duyuldu:

— Alo, Howett, aşağıda nasıl keyifli mi? Köpek balıkları da dalgıç elbisesine bayılırlar. Hani bu civarda da zenek gibi kaynaşırlar iblisler. Kendini kolla. Orada hava nasıl?

— Nefis, diye Howett'in derinden gelen sesi cevap verdi. Sırtında bir ürperti duydu. Bu adamdan hiç hoşlanmıyordu. Etrafını saran fosfor yeşili koyuluk gittikçe artıyor, suyu daha az şeffaf hale getiriyordu. Howett'in aklı yukarda idi. Mikobar Adalarından birinin sahile yakın olan bu körfezinde, yarı bilgin, yarı kameraman sıfatiyle, tropik denizlerinde geçen bir macera filminin su altı sahnelerini çekmesi lâzımdı. Carson hain adam rolünde, Leila da başkadın rolünde idi. Geri kalan figüranlar, Malayalılardan ibaretti. Carson seslendi:

— Yirmi kadem. Yirmi iki kademde zemini bulacaksın.

Biraz sonra Howett'in ayakları zemine dokundu. Beline takılı kuvvetli lâmbanın düğmesini çevirince denizin içi bir masal âlemi gibi aydınlandı. Bu aydınlık içinde birçok balık kümelerinin kaçıştığı görülüyordu. Howett elindeki film makinesini göz hizasına getirerek ayarladı. Bu sırada telefondan Carson'un sesi tekrar duyuldu:

— Leila'yı şimdi sahile gönderdim. Yerlilerden hindistan cevizi alacak. Artık erkekçe konuşabiliriz.

— Aramızda yirmi iki kulaç su varken, konuşmanın da tam zamanı... diye cevap veren Howett, kamerayı çalıştırmaya devam etti.

— Bazı konular böyle suların sessizliği içinde daha iyi konuşulur. Bizi köpek balıklarından başka duyan yok. Yanımdaki Malayalı da tek kelime İngilizce bilmiyor.

Howett adamın ifadesinden ürkmiye başlamıştı:

— Son zamanlarda Leila ile hayli kırıştırıyorsun. Bir gece güvertede sizi gördüm. Romantik aşk doğrusu.

— Maksadın ne açık konuş!

Lâmba ışığında görülen balık sürülerinde bir telâş başlamıştı. Bu durum Howett'in dikkatini çekti. Kamerayı tekrar balıklara çevirdi:

— Carson şimdi meşgulüm, beni rahatsız etme lütfen de işimi bitireyim.

Carson'un sesi birden sertleşti:

— Bu işi bitiriyoruz artık. Boşuna zahmet etme!

Balık sürülerinin hareketi gittikçe telâşlı bir hal alıyordu. Howett sordu:

— Ne demek istiyorsun yani?

— Senin anlıyacağın, o kadın benim olacak, diye Carson yılışık yılışık söylendi, feci bir kaza olabilir. Şimdi yanımda duran Malayalıyı içeriye sigaralarımı almıya göndereceğim. Bu iş beş dakika sürse beş dakika da sana hava verilmeyince mesele kalmaz. Feryatlarını yalnız köpek balıkları duyabilir, onlar da bildiğin gibi sağırdır. İşi çok iyi tertiplemişim değil mi?

— Carson! Carson!..

— Malayalıyı gönderdim bile, duanı et, son dakikalarını yaşıyorsun.

— Carson, delilik ediyorsun. Biz Leila ile sözlü gibiyiz.

— Birkaç dakika sonra Azrail sözünüzü bozacak. Son bir isteğin varsa çabuk söyle.

— Carson dinle beni. Budalalık ediyorsun. Bazı Malayalılar gayet iyi İngilizce anlıyor. Gönderdiğin, hava tulumbasını işleten adam var ya, işte o bunlardan biridir. Bak söyliyeceklerime iyi kulak ver. Leila geçen gün bana küpelerini koyduğu yeri anlatıyordu. O akşam küpeler kayboldu. Yanımızda bir tek o vardı. Demek ki domuz gibi İngilizce anlıyor, ama belli etmiyor.

— Herif İngilizce anlasa, teşebbüsüme mâni olmıya kalkmaz mıydı?

— Bunlar sinsi herifilerdir, sen de bilirsin. Hiç sesini çıkarmaz. Sonra gider seni ele verir.

— Carson, ortada mevcut delil yok. Köpek balığı döndü yaklaşıyor. Beni çekersen, hayatımı kurtarmış, üstelik kahramanlık göstermiş olacaksın.

Howett tekrar geminin güvertesindeydi.

— Pekâlâ seni çekiyorum.

Carson, Malayalıya İngilizce olarak seslendi:

— Kwala, git bana bir kayık çağır, karaya çıkacağım.

Malayalı hiç hareket etmiyordu. Carson bağırdı:

— Ne duruyorsun, sallanma, koş.

— Boşuna uğraşma! diye Howett güldü. Bir kelime bile İngilizce anlamaz.

KADIN KULÜBÜ

Güzellik ve ötesi

GÜZEL olmak... işte yediden yetmişe kadar bütün kadınların en büyük derdi. Yüz güzelliği, saç güzelliği, vücut, el, ayak, dudak, göz ve cilt güzelliği derken esas mühim bir güzelliği de unutuyoruz bazen İşte o da ruh güzelliğidir.

Rahat ve güzel bir tebessüm, neşeli bir yüz, içleri gülen gözler ve neşe ile taşıp dolan bir insan daima güzeldir. Dış görünüşü bakımından çirkin de olsa mesut bir kadın etrafına saadet saçar âdeta ve dolayısiyle güzel görünür.

Hele dış görünüşü güzel olan bir kadın ruhen de güzel olur ve saadete erişirse o takdirde bir mücevher gibi parıldar. Güzel olmak için insanın ruhunu da güzelleştirmesi ve mesut olmağa çalışması lâzımdır.

Bu hiç de zannedildiği gibi basit bir iş değildir.

Her şeyden önce başkalarını kıskanmaktan, haset etmekten vazgeçmek şarttır. Bu kötü hislerden kurtulan insan rahatlar.

Bu sadece insanın bir iç meselesi değildir. Zira bu kötü huy sahibesinden çok etrafındakiler için büyük bir rahatsızlık, huzursuzluk kaynağıdır. Böyle bir insanla yaşamanın rahatsızlığını etrafımızdaki insanları tetkik ederek derhal farkedebilirsiniz. Böyle bir insan olmak, çevrenizdekileri böylesine rahatsız, huzursuz hale getirmek istemezsiniz her halde.

Herşeyin bir çaresi vardır

Küçük meseleleri kendinize dert etmeyin. En büyük derdin bile bir çaresi vardır. Her şeyi kurmak, saatlerce düşünmek sadece yüzünüzde kırışıklıklar yapar. Her işte ve daima haklı olmağa çalışmayın. Başkalarının da kendilerine göre düşünce ve fikirleri olduğunu kabul edin Tolerans sahibi olun. Böylece diğer insanlarla ve yakınlarınızla münasebetlerinik çok daha rahat olacaktır.

Kendinize bir meşgale bulun

Ve en mühimi boş vaktiniz çoksa hoşunuza giden bir meşguliyet bulun. Yok işden bunalıyorsanız kendinize biraz boş vakit ayırmağa çalışın ve hoşunuza giden bir şeyler yapın. Hakikaten meşgul olduğunuz gün eskiye nazaran ne kadar daha güzel olduğunuzu herkes size söyleyecektir.

SELÂMLIK

Erkekte incelikle karakter aranır

TARIK Ağabey, 19 yaşında bir kızım. Dört yıl evvel bir gençle tanıştım. Biribirimizi çok seviyorduk. İki sene çılgınlar gibi sevişitik. Geçen aylarda evlendi. Beni hâlâ sevdiğini söylüyor ve benimle evlenmek istiyor.

Tarık ağabey, onu ben de seviyorum. Kendimi hiç iyi hissetmiyorum ve başka biri ile de evlenmek istemiyorum. Nasıl hareket edeyim?

E. Ş. Beyazıt

ONUN başka biri ile evlendiğine esef etmemek gerek İki yıllık aşırı samimiyet, aşk fısıltıları, vaadlerden sonra gidip başkası ile evlenmesi sizi aldattığını apaçık gösteriyor. Simdi de sizinle evlenmek istiyormuş! Eşini ne yapacak? Bunlara inanmak için hakikaten kara sevdaya tutulmak lâzım. Onu sevmeğe devam etmekle de kendinizi boş yere üzüyorsunuz.

Ona aynı soruları tekrarlayın. Bocaladığını göreceksiniz. Sevginizde ısrar ederseniz daha büyük sükûtu hayallere uğrayabilirsiniz.

Erkekte karakter öncelikle aranır.

7 YANLIŞ

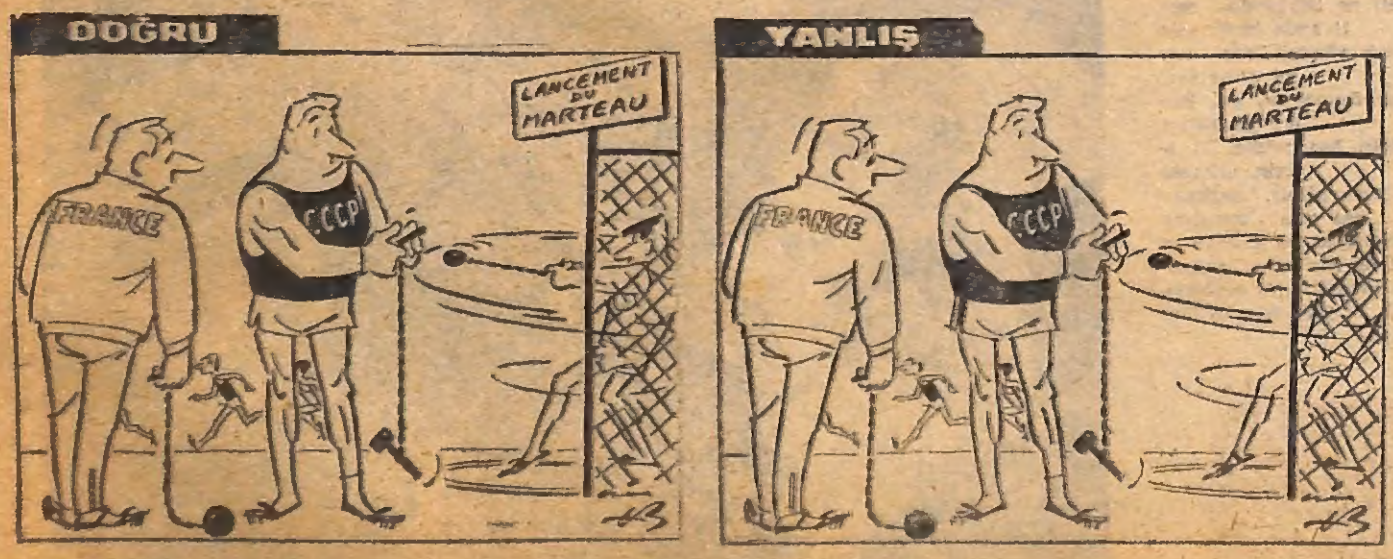

RESSAM bitkel resmi kopya ederken yedi yanlış yapmış. Bunları bulabilir misiniz? Eğer bulamazsanız, Cevaplar Sütununa bakın.

CEVAPLAR ÇÖZÜMLER

Yedi yanlış

1 — Fransız atletinin saçı tepesinde değişik.

2 — Fransız atletinin sağ kolunda bir kırışık var.

3 — Arka planda koşanların sıyah atletlinin ayağı dahi ne kavramış.

4 — Rus atletinin şortunun yanında bir siyah çizgi var.

5 — Rus atletinin sol kolu vücüdünden daha fazla açılmış durumda.

6 — Sağda çulle atan adamın dizi hizasında bir fazla çizgi var.

7 — Sağda çulle atan adamın ayakkabısında bir bant var.

'Bu eseri evladım gibi severdim. Sinema topluma mal olmuş ve en büyük etkiyi yapan sanat koludur iyi bir film olacak. Aksi halde çok üzülürüm,

Nevzat Üstün'ün 'Yaşama Duvarı, filme alınıyor

Nevzat Üstün'ün «Yaşama Duvarı» adlı eseri beya z perdeye aktarılıyor. (Foto: Akşam L. LİR)

YAZAR ve Şair Nevzat Üstün'ün «Yaşama Duvarı» eseri filme alınıyor. «Kısır Topraklar» ismi ile beyaz perdeye aktarılacak bu eserde, Anadolu'nun sayısız dertlerinden bazıları ele alınacak.

Toprak için ölen, can veren insanların dramları anlatılacak. Bu konu ile ilgili olarak Melek Film Şirketi ile yazar arasında anlaşmaya varılmıştır. Filmin rejisörlüğünü İlhan Engin yapacaktır. Başrolde de Hülya Koçyiğit ile Fikret Hakan oynıyacaktır.

«Yaşama Duvarı», yazarın zaman zaman yaptığı Anadolu gezilerinde yaşadığı gerçek olaylara dayanmaktadır. Özellikle Orta Anadolu bölgesindeki toprakların kısırlığını ve çok az verim veren bu yerlerde yaşayan insanların amansız mücadelesi, ortaya konulmaktadır. Yine, gençlerin evlenmek için çektikleri zorluk, başlık parası gibi gelenekler anlatılmaktadır.

Film Anadoluda çekilecektir. Bu arada, gerçek hikâyede yer alan sahnelere yer verilecektir. Bir örnek; olay kahramanı köylünün öküzü ölünce karısını karasapana sürmesidir. Filmde de rol alacak kadın yıldız, öküz yerine karasapana bağlanacak ve toprak sürecektir.

Yazar Nevzat Üstün, film şirketi ile yaptığı anlaşmanın arkasından şunları söylemiştir:

«Bu eseri evlâdım gibi severdim. Sinema toplu-

Yazar ve Şair N. Üstün

ma mal olmuş ve en büyük etkiyi yapan bir sanat.. İyi bir film çevrileceğine inanıyorum. Eğer olmazsa çok üzülürüm.»

«AYŞECIK» ARTIK ÇOCUK YILDIZ OLMAKTAN ÇIKTI

Film sirketleri de artık Ayşecik adını kullanmıyor

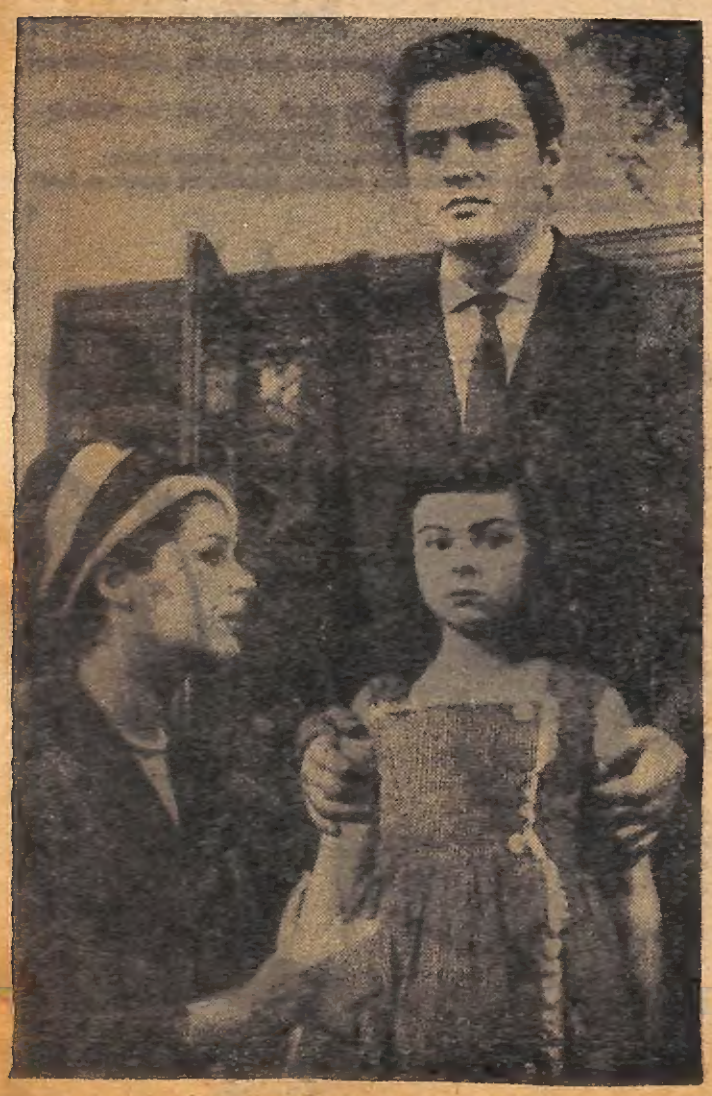

Türkân Şoray, E. Hun ve Z. Değirmencioğlu filmin bir sahnesinde

Yerli sinemada, çocuk yıldız olarak şöhret yapan Zeynep Değirmencioğlu, yıllar sonra kendine ün yapan isminden ayrı kaldı. Zeynep Değirmencioğlu «Ayşecik» ismi ile kendini sinemaseverlere tanıtmıştı. Nitekim ilk filminin ismi sadece «Ayşecik» idi.

Film umulmayan bir ilgi topladı. Hasılât rekoru kırdı. Milli Eğitim Bakanlığı, küçük çocuklara faydalı olduğu gerekçesi ile, onun filmlerine avantajlar sağladı. Artık, «Zeynep Değirmencioğlu» ismi unutulmuş ve «Ayşecik» zihinlerde yerleşmişti.

Hemen arkasından «Ayşecik Şeytan Çekici», «Ayşecik Canımın İçi», «Ayşecik Fakir Prenses», «Ayşecik Cimcime Hanım» ve «Ayşecik Çıtı Pıtı Kız» filmlerini çevirdi. Ayşeciğin her çevirdiği film hasılât topladı. Filmciler, birbiri arkasına teklifler yağdırdı. Ve bir filmi için 125 bin liraya kadar ilâve ödediler. Ayşecik çok küçük yaşta yüzbinlerce lira kazandı.

Ancak, Ayşecik'in, son filmleri birbirinin tekrarı idi. Yavaş yavaş ilerliyen yaşı da ona bir dezavantaj oluyordu.

Nitekim, bu Erman Film şirketinin çevirdiği son filmde ortaya çıktı. Bu filmin isminde, «Ayşecik» adı kullanılmamakta ve sadece «Öksüz Kız» denilmektedir İkinci olarak bu filmde de başrolde Zeynep Değirmencioğlu değil Türkân Şoray oynamaktadır. İlk filmlerinde olduğu gibi «Büyümüş de küçülmüş» kabul edilen harika yaratık değil, normal bir çocuk rolü.

Bu filmde ayrıca Ediz Hun Hulûsi Kentmen, Reha Yurdakul ve Ferah Nur da oynamaktadır.

Ediz Hunve Türkân Şoray «Öksüz Kız»ın bir sahnesinde.

AKŞAM

MİZAH

Romantik.

Bir Alman romanında ayrı cinsten iki kişi birbirlerini ta birinci kısımdan arzularlar ve ancak son kısımda birbirlerine kavuşurlar. Bir Fransız romanında iki kişi birinci kısımda birbirlerine sahip olurlar ve kitabın sonuna kadar bir daha birbirlerini istemezler. Bir Rus romanının kahramanları birbirlerini arzu ederler hem de fena halde arzu ederler ama birbirlerine kavuşamazlar ve böylece binbeşyüz sahifelik romantik bir kitap meydana gelir.

KADINLARLA KITALARIN MUKAYESESİ

18—20 yaşındaki bir kadın Afrikaya benzer. Vahşi ve keşfedilmemiş. 20—30 yaşındaki bir kadın Asya gibidir. Sıcak ve esrarengiz. 30—40 yaşlarındaki kadın Amerika gibidir. Teknik üstünlük 40—50 yaşındaki kadınlar Avrupayı andırır. Yıkılmış ama ilgi çekici 50—60 yaşındaki kadınlar ise Avustralyaya benzer. Herkes bir kimse gitmez.

YAZISIZ!..

Suçu yok

Ava Gardner demiş ki:

— Yalnız zengin erkeklerden hoşlandığım için beni tenkid edersiniz. Bu tamamen yanlıştır. Ben neşeli erkeklerden hoşlanırım. Fakir erkeklerin neşesiz olmalarında benim ne gibi bir suçum var bilmem?

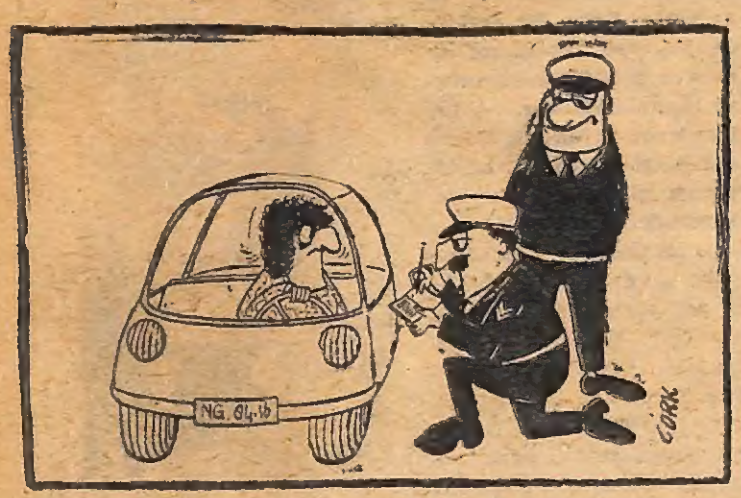

YAZISIZ!..

Çare!..

Kadının biri doktoruna sorar

— Gebeliğe nasıl mani olabilirim doktor.

— Portakal suyu içerek,

— Evvel mi sonra mı?

— Hayır, yerine.

Kaybeden!..

Alaycı bir tiyatro müdürü bir akşam fuayede bir 20 dolarlık bankanot bulunca ertesi gün gişenin önüne şöyle bir levha koyar.

«Dün gece burada 20 dolar düşüren şahıs yarın sabah erkenden gişenin önüne bir kuyruk yapsın.»

— Gene mi içtin herif!..

— Baban bu kürklü paçalara bayıldı!..

— Anneciğim duvar kabul oldu!.. Damadının başına senin kadar bir şey düştü bile!..

Gelebilirsiniz

Dört yaşındaki küçük kız yatak odasında yalnızken kapı vurulur. Dışarda üç yaşındaki kardeşidir.

— Aç kapıyı da içeri gireyim.

— Açamam çünkü annem küçük oğlanların geceliğe giymiş küçük kızları görmelerinin doğru bir şey olmadığını söyledi. Erkek kardeş tam kapıdan ayrılırken içerden küçük kızın sesi gelir.

— Şimdi girebilirsin geceliğimi çıkardım çünkü.

Hangisi

Yeni evli bir kadın pazar sabahı erkenden kalkan kocasına.

— Ne o sevgilim bu kadar erken mi kalkıyorsun. Biraz daha yat da istirahat et.

— Teşekkür ederim şekerim kalkıp istirahat etmem daha dinlendirici.

Bilmem?...

100 yaşındaki bir adamla konuşma yapan genç gazeteci sorar

— Uzun hayatınızın sırrını bana bildirir misiniz?

— Tabii evlât gazetene uzun yaşamanın sırrının hergün bir baş sarmisak yemem olduğunu rahatça yazabilirsiniz.

— Peki ama sır bunun neresinde efendim?

Seni kim zorluyor..

Frank eve geldiği zaman karısını en yakın arkadaşının kolları arasında münasebetsiz bir şekilde yakalar. Kızgın bir şekilde protesto eder bu işi:

— Bana bak Henry ben bunları karıma yapmaya mecburum ama seni buna zorlıyan sebepler ne?

Pek gerekli değil

Doktor, Mc Tavish'i iyice bir muayeneden sonra, ciddi bir şekilde konuşur.

— Bak Mc Tavish, senin için iki çıkar yol var. Ya viski içmekten vazgeçersin ya da gözlerini kaybedersin.

Mc Tavish bir süre sakalını kaşıdıktan sonra cevap verir:

— Ben artık yaşlı bir adamım doktor, görülmesi gereken her şeyi gördüm hayatta.

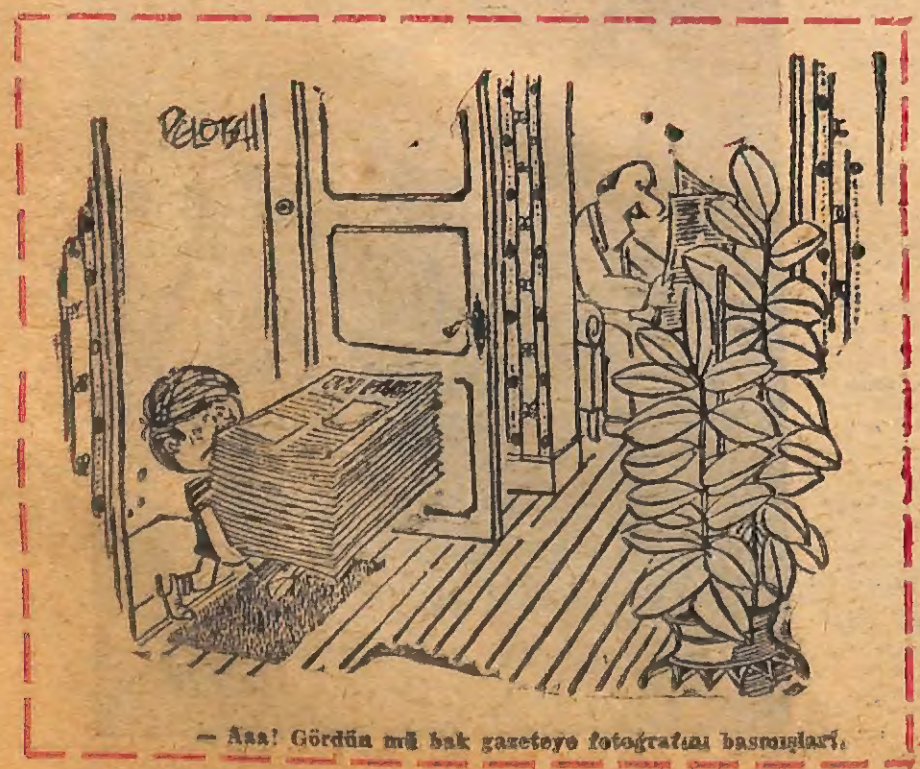

— Aaa! Gördün mü bak gazeteye fotoğrafımı basmışlar!..

Kaza değil!..

Sigortacı bir kovboy'a sorar.

— Hiç kaza geçirdiniz mi?

— Hayır, sadece geçen yıl atım tekmeledi iki kaburga kemiğim ile sağ bacağım kırıldı. Bir sefer de çıngıraklı bir yılan tarafından ısırıldım.

— Peki siz bunlara kaza demiyor musunuz?

— Tabii demiyorum. Hayvanlar bu işleri istiyerek yaptılar, kaza ile değil.

Hergün perşembe

Adamın birini çıldırdığı için timarhaneye kapatmışlardı. Yataktan kalktığı her günün perşembe olduğunu söylüyordu. Doktor onun bu haline şaşarak sordu:

— Niçin her günün perşembe olduğunu söylüyorsunuz?

Deli, gülümsedi,

— Karım, her perşembe beni yalnız bırakır ve annesine giderdi. Şimdi bakıyorum, karım ortalarda yok. Demek ki bugün perşembe!..

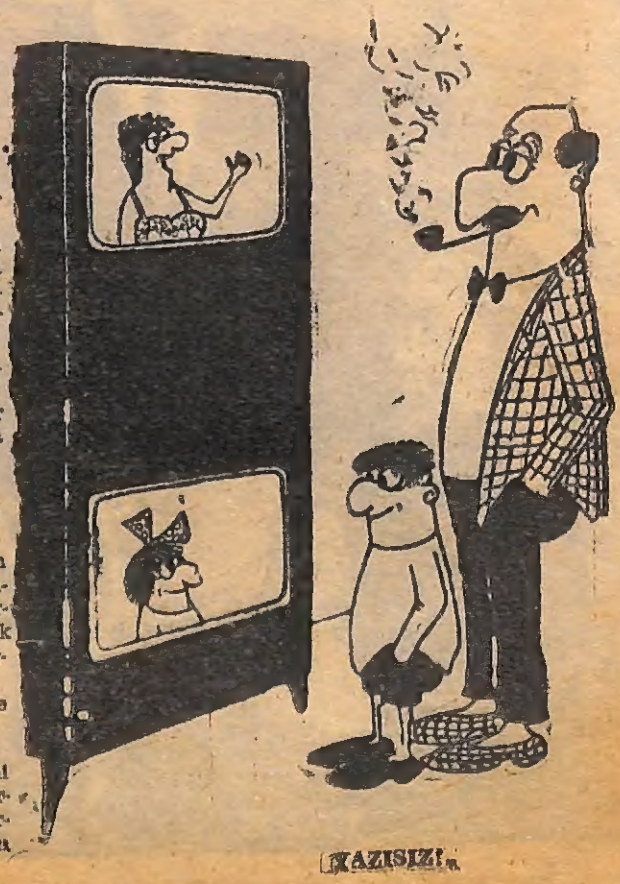

YAZISIZ!..